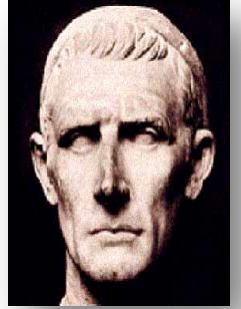

Γύρω στο 493 π.Χ. ο αριστοκράτης Γναίος Μάρκιος Κοριολανός (Gnaeus Marcius Coriolanus) εξαγρίωσε τους πληβείους που λιμοκτονούσαν, απαιτώντας την από μέρους τους πλήρη υποταγή στην εξουσία των πατρικίων αν ήθελαν να τους διανεμηθεί σάρι. Στη συνέχεια αυτοεξορίστηκε στη χώρα των Βόλσκων, για να επιστρέψει επικεφαλής του στρατού τους εναντίον της Ρώμης· μόνο η παρέμβαση της μάνας του Βετουρίας (Veturia) στάθηκε ικανή να τον πείσει να αποχωρήσει. Στην ιστορία του Κοριολανού – που αποτέλεσε και το θέμα μιας σαιξπηρικής τραγωδίας–μύθος και ιστορική πραγματικότητα συγχέονται αζεδιάλυτα.

Στην παρουσίασή της από το Ρωμαίο ιστορικό Τίτο Λίβιο κυριαρχεί το έντονο δραματικό στοιχείο, όπως φαίνεται και από το λόγο της μάνας που ακολουθεί. Επίσης, στην προσπάθειά του να φωτίσει τα γεγονότα του απώτερου παρελθόντος μέσα από τη σύγχρονή του πραγματικότητα των εμφύλιων συγκρούσεων (βλ. την εισ. στο μάθ. XXXVII), ο ιστορικός βλέπει ως πυρήνα της ιστορίας την αποκατάσταση της ομόνοιας στο εσωτερικό της Ρώμης (που σπαράσσεται από τις συγκρούσεις των πληβείων με τους πατρικίους) μπροστά στον εξωτερικό κίνδυνο.

Num* ad hostem vēni et captīva in castris tuis sum? In hoc me longa vita et infēlix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te vidērem? Qui* potuisti populāri hanc terram, quae te genuit atque aluit? Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit? Quamvis infesto et mināci animo perveneras, cur*, cum in conspectu Rōma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penātes mei sunt, mater coniunx līberique»? Ergo ego nisi peperissem, Rōma non oppugnarētur; nisi filium habērem, lībera in līberā patria mortua essem. Ego nihil iam pati possum nec diu miserrima futūra sum: at contra hos, si pergis, aut immatūra mors aut longa servitus manet.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Num veni ad hostem

Μήπως έχω έρθει σε εχθρό

et sum captive in castris tuis?

και είμαι αιχμάλωτη στο στρατόπεδό σου;

In hoc traxit me longa vita et infelix senecta,

Σε αυτό το σημείο οδήγησαν εμένα η μακρόχρονη ζωή και τα δύστυχα γηρατειά,

ut viderem te primum exsulem deinde hostem?

ώστε να δω εσένα πρώτα εξόριστο έπειτα εχθρό;

Qui potuisti populari hanc terram,

Πώς μπόρεσες να λεηλατήσεις αυτήν τη χώρα,

quae genuit te atque aluit?

που γέννησε εσένα και σε ανέθρεψε;

Non tibi cecidit ira ingredienti fines patriae?

Δεν σου πέρασε η οργή όταν περνούσες τα σύνορα της πατρίδας (σου);

Quamvis perveneras infesto et minaci animo,

Παρόλο που είχες έλθει με εχθρική και απειλητική διάθεση,

cur, cum fuit Roma in conspectu, non tibi succurrit:

γιατί, όταν βρεθηκε η Ρώμη στη θέα (σου), δε σου ήρθε από το μυαλό:

«intra illa moenia sunt domus ac penates mei,

«μέσα σε εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι και οι εφέστιοι θεοί μου,

mater coniunx liberique?»

η μητέρα, η σύζυγος και τα παιδιά (μου);»;

Ergo nisi ego peperissem Roma non oppugnaretur;

Λοιπόν αν εγώ δε (σε) είχα γεννήσει, η Ρώμη δε θα πολιορκούνταν·

nisi haberem filium,

αν δεν είχα γιο,

mortua essem libera in libera patria.

θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα.

Ego nihil iam possum pati

Εγώ τίποτε πια δε μπορώ να πάθω

nec futura sum miserrima diu:

ούτε θα είμαι πάρα πολύ δυστυχισμένη πολύ καιρό:

at contra si pergis, manet hos,

αλλά αντίθετα αν συνεχίσεις, περιμένει αυτούς,

aut immature mors aut longa servitus.

είτε πρόωρος θάνατος είτε μακρόχρονη δουλεία.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α΄ ΚΛΙΣΗ

vita, -ae (Θ) = ζωή

senecta, -ae (Θ) = το γήρας, (χωρίς πληθυντικό), και senectus, senectutis τα γηρατειά (**Υ΄ κλίση**)

terra, -ae (Θ) = γη, χώρα

patria, -ae (Θ) = πατρίδα

ira, -ae (Θ) = οργή

Roma, -ae (Θ) = Ρώμη (χωρίς πληθυντικό)

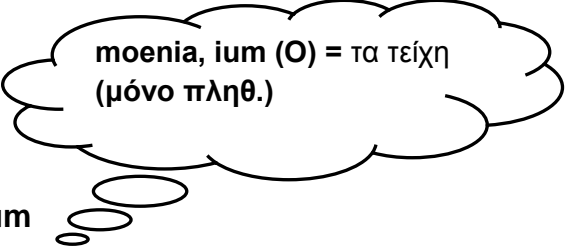
Β΄ ΚΛΙΣΗ

castra, -orum (O) = στρατόπεδο, **castrum-i** = φρούριο

animus, -i (A) = ψυχή (μόνο πληθυντικός)

liberi, -orum (A) = τα παιδιά (μόνο πληθυντικός)

filius, -ii και -i (A) = γιος, κλητική ενικού: fili

moenia, ium (O) = τα τείχη
(μόνο πληθ.)

Γ΄ ΚΛΙΣΗ

hostis, hostis (A) = εχθρός, γενική πληθυντικού: hostium

ex(s)ul, ex(s)ulis (A) = εξόριστος

finis, finis (A) = τέλος, στον πληθυντικό: fines, finium = τα σύνορα, η χώρα

penates, penatium (A) = οι θεοί του σπιτιού, (μόνο πληθυντικός)

mater, matris (Θ) = μητέρα, γενική πληθυντικού: matrum

coniunx, coniungis (Θ) = η σύζυγος

mors, mortis (Θ) = θάνατος, γενική πληθυντικού: mortium

servitus, servitutis (Θ) = δουλεία, γενική πληθυντικού: servitutum

Δ΄ ΚΛΙΣΗ

conspectus, conspectus (A) = όψη, θέα

domus, domus (Θ) = οίκος, σπίτι, (**domi**: επίρρημα)

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β΄ κλίση

captivus, -a, -um = αιχμάλωτος (δεν σχηματίζει παραθετικά)

• **longus, -a, -um** = μακρύς, μακρόχρονος

παραθετικά: longior-ior-ius, longissimus-a-um

(επίρρημα: longe, longius, longissime)

• **infestus, -a, -um** = εχθρικός

παραθετικά: infestior-ior-ius, infestissimus-a-um

(επίρρημα: infeste, infestius, infestissime)

• **miser, -a, -um** = άθλιος, δυστυχισμένος

παραθετικά: miserior-ior-ius, miserrimus-a-um

(επίρρημα: misere, miserius, miserrime)

• **liber, libera, liberum** = ελεύθερος

παραθετικά: liberior-ior-ius, liberrimus-a-um

(επίρρημα: libere, liberius, liberrime)

immaturus, -a, -um = πρόωρος (δεν σχηματίζει παραθετικά)

Γ' κλίση

- **infelix** = δυστυχισμένος, μονοκατάληκτο γ' κλίσης
παραθετικά: infelicior-ior-ius, infelicissimus-a-um
(επίρρηση: infeliciter, infelicius, infelicissime)
- **minax** = απειλητικός, μονοκατάληκτο γ' κλ.-
παραθετικά: minacior-ior-ius, minacissimus-a-um
(επίρρηση: minaciter, minacius, minacissime)

Ρήματα

A' συζυγία

1. **populor, populatus sum, (populatum), populari (αποθετικό) (1)** = λεηλατώ
2. **oppugno, oppugnavi, oppugnatum, oppugnare (1)** = πολιορκώ

B' συζυγία

3. **video, vidi, visum, videre (2)** = βλέπω
4. **maneo, mansi, mansum, manere (2)** = περιμένω
5. **habeo, habui, habitum, habere (2)** = έχω, θεωρώ

Γ' συζυγία

6. **traho, traxi, tractum, trahere (3)** = τραβώ
7. **gigno, genui, genitum, gignere (3)** = γεννώ
8. **alo, alui, alitum (alitum), alere (3)** = εκτρέφω (μτχ. Μέλλοντα: **aliturus-a-um**)
9. **ingredior, ingressus sum, ingressum, ingredi (αποθετικό) (3)** = εισέρχομαι
10. **cado, cecidi, casum, cadere (3)** = πέφτω
11. **succurrit, succurrit, succursum, succurrere (απρόσωπο) (3)** = μου έρχεται κάτι στο μυαλό
12. **pario, peperi, partum, parere (3*)** = γεννώ (μτχ. Μέλλ. **pariturus**)
13. **morior, mortuus sum, mortuum, mori (αποθετικό) (3)** = πεθαίνω (μτχ. μέλλ. **moriturus**)
14. **patior, passus sum, passum, pati (αποθετικό) (3)** = ανέχομαι, υπομένω
15. **pergo, perrexi, perrectum, pergere (3)** = κατευθύνομαι προς

Δ' συζυγία

16. **pervenio, perveni, perventum, pervenire (4)** = φθάνω
17. **venio, veni, ventum, venire (4)** = έρχομαι

Ανώμαλα

18. **sum, fui, - , esse** = είμαι
19. **possum, potui, - , posse** = μπορώ

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

- tuus, tua, tuum** (κτητική) = δικός σου, δική σου, δικό σου
hic, haec, hoc (δεικτική) = αυτός, αυτή, αυτό
ego (προσωπική) = εγώ
qui, quae, quod (αναφορική) = ο οποίος, η οποία, το οποίο
ille, illa, illud (δεικτική) = εκείνος, εκείνη, εκείνο
meus, mea, meum (κτητική) = δικός μου, δική μου, δικό μου
nemo, nemo, nihil (αόριστη ουσιαστική) = κανένας, καμία, τίποτα

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

- **primum** = πρώτα

παραθετικά: prae, prius, primum/ primo

deinde = έπειτα

qui (ερωτημ.) = πώς;

cur (ερωτημ.) = γιατί;

iam = πιά, ήδη

- **diu** = για πολύ

παραθετικά: diutius, diutissime

contra = αντίθετα

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ	ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ
ad + αιτ. = προς (εχθρική διάθεση) in + αφαιρ. = σε (στάση, τόπος μτφ.) in + αιτ. = σε (στάση) intra + αιτ. = μέσα σε (εντός-τόπος)	et (συμπλεκτικός) = και ut (συμπερασματικός) = ώστε atque (συμπλεκτικός) = και quamvis (παραχωρητικός) = παρόλο που cum (καθαρά χρονικός+οριστική) = όταν ac (συμπλεκτικός) = και -que (συμπλεκτικός εγκλιτικός) = και ergo (συμπερασμ. παρατακτ.) = επομένως nisi (υποθετικός αρνητικός) = αν δεν nec (συμπλεκτικός-αντιθετικός) = ούτε at (αντιθετικός) = αλλά si (υποθετικός καταφατικός) = αν nec (συμπλεκτικός) = ούτε aut...aut (διαζευκτικός) = ή, είτε

Ετυμολογικά:

captivus < captus του capio,

infelix < felix, infeliciter,

senecta < senex,

ingredior < in + gradior = βαδίζω· πρβ. con-gredior,

ira < irātus,

minax < minitor,

conspectus < conspicio,

domus < δόμος, δῶμα,

coniunx < con-iux· πρβ. iugum ≈ ζυγός,

immaturus < in-matūrus,

servitus < servus,

maneo < re-maneo.

cado < πρβ. κάζο << ιτ.,

exsul > ex(s)ulo· ex(s)ilium,

finis > finālis· πρβ.φινάλε << ιτ.,

patior > patientia = υπομονή· πάσχω, πάθ-ος, ἔ-παθ-ον,

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Num ad hostem veni: Ευθεία ερωτηματική πρόταση, ολικής αγνοίας, απλή. Εισάγεται με το ερωτηματικό μόριο Num γιατί περιμένουμε αρνητική απάντηση (ρητορική ερώτηση). Εκφέρεται με οριστική (veni) γιατί δηλώνει το πραγματικό, χρόνου παρακειμένου γιατί η πράξη αναφέρεται στο παρελθόν.

veni: ρήμα,

ego: (εννοούμενο) υποκείμενο του ρήματος,

ad hostem: εμπρόθετη αιτιατική της εχθρικής κατεύθυνσης σε πρόσωπο στο veni.

(Num) et captiva in castris tuis sum?: Ευθεία ερωτηματική πρόταση, ολικής αγνοίας, απλή, που συνδέεται παρατακτικά με το et με την προηγούμενη πρόταση. Εισάγεται με το ερωτηματικό μόριο Num γιατί περιμένουμε αρνητική απάντηση (ρητορική ερώτηση). Εκφέρεται με οριστική (sum) γιατί δηλώνει το πραγματικό, χρόνου ενεστώτα γιατί αναφέρεται στο παρόν.

sum: ρήμα,

ego: (εννοούμενο) υποκείμενο του ρήματος,

captiva: κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο ego μέσω του συνδετικού sum,

in castris: εμπρόθετη αφαιρετική της στάσης σε τόπο στο sum,

tuis: επιθετικός προσδιορισμός στο castris.

In hoc me longa vita et infelix senecta traxit?: Ευθεία ερωτηματική πρόταση, ολικής αγνοίας, απλή. Δεν εισάγεται με κάποιο εναρκτικό ερωτηματικό μόριο, για λόγους έμφασης. Εκφέρεται με οριστική (traxit) γιατί δηλώνει το πραγματικό, χρόνου παρακειμένου γιατί η πράξη αναφέρεται στο παρελθόν.

traxit: ρήμα,

vita, senecta: υποκείμενα του ρήματος,

me: αντικείμενο στο traxit,

longa: επιθετικός προσδιορισμός στο vita,

infelix: επιθετικός προσδιορισμός στο senecta,

In hoc: εμπρόθετη αιτιατική της κατάστασης στο traxit.

ut primum exsulem deinde hostem te viderem: Δευτερεύουσα επιρρηματική συμπερασματική πρόταση. Εισάγεται με τον συμπερασματικό σύνδεσμο ut γιατί είναι καταφατική. Εκφέρεται με υποτακτική (viderem), γιατί το αποτέλεσμα θεωρείται μια υποκειμενική κατάσταση και κάτι ενδεχόμενο να πραγματοποιηθεί, χρόνου παρατατικού γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (traxit). Ισχύει ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων γιατί το αποτέλεσμα είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή (συγχρονισμός της κύριας με τη δευτερεύουσα πρόταση) και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του αποτελέσματος στο traxit.

viderem: ρήμα,

ego: (εννοούμενο) υποκείμενο του ρήματος,

te: αντικείμενο στο viderem,

exsulem, hostem: κατηγορούμενα στο αντικείμενο te του ρήματος viderem,

primum: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο viderem,

deinde: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο viderem.

Qui potuisti populari hanc terram?: Ευθεία ερωτηματική πρόταση, μερικής αγνοίας, απλή. Εισάγεται με το τροπικό ερωτηματικό επίρρημα Qui. Εκφέρεται με οριστική (potuisti) γιατί δηλώνει το πραγματικό, χρόνου παρακειμένου γιατί αναφέρεται στο παρελθόν.

potuisti: ρήμα,

tu: (εννοούμενο) υποκείμενο του ρήματος,

populari: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο potuisti,

tu: (εννοούμενο) υποκείμενο του απαρεμφάτου populari (ταυτοπροσωπία),

terram: αντικείμενο του απαρεμφάτου populari,
hanc: επιθετικός προσδιορισμός στο terram,
Qui: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο potuisti.

quae te genuit: Δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στο terram. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quae. Εκφέρεται με οριστική (genuit) γιατί δηλώνει το πραγματικό, χρόνου παρακειμένου γιατί η πράξη αναφέρεται στο παρελθόν.

genuit: ρήμα,
quae: υποκείμενο του ρήματος,
te: αντικείμενο στο genuit.

atque (quae) aluit: Δευτερεύουσα αναφορική πρόταση, προσδιοριστική στο terram και συγκεκριμένα λειτουργεί ως παράθεση στο terram' συνδέεται με την προηγούμενη αναφορική παρατακτικά με το atque. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quae. Εκφέρεται με οριστική (aluit) γιατί δηλώνει το πραγματικό, χρόνου παρακειμένου γιατί η πράξη αναφέρεται στο παρελθόν.

aluit: ρήμα,
quae: (εννοούμενο) υποκείμενο του ρήματος,
te: (εννοούμενο) αντικείμενο στο aluit.

Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit?: Ευθεία ερωτηματική πρόταση, ολικής αγνοίας, απλή. Δεν εισάγεται με κανένα εναρκτικό ερωτηματικό μόριο, για λόγους έμφασης. Εκφέρεται με οριστική (cecidit) γιατί δηλώνει το πραγματικό, χρόνου παρακειμένου γιατί η πράξη αναφέρεται στο παρελθόν.

Non cecidit: ρήμα,
ira: υποκείμενο του ρήματος,
tibi: δοτική προσωπική ηθική στο cecidit
ingredienti: επιρρηματική χρονική μετοχή, συνημμένη στο tibi, δηλώνει το σύγχρονο,
fines: αντικείμενο της μετοχής ingredientī,
patriae: γενική κτητική στο fines.

Quamvis infesto et minaci animo perveneras: Δευτερεύουσα επιρρηματική παραχωρητική πρόταση. Εισάγεται με τον παραχωρητικό σύνδεσμο Quamvis επειδή ακολουθούν τα επίθετα infesto και minaci (υπάρχει νοηματική ισοδυναμία με τον εναντιωματικό σύνδεσμο quamquam). Εκφέρεται με οριστική (perveneras) αντί της αναμενόμενης υποτακτικής. Η σύνταξη quamvis + οριστική είναι ποιητική μετακλασική και εκφράζεται μέσω αυτής μια υποθετική κατάσταση που, κι αν δεχθούμε ότι αληθεύει, δεν αναιρεί το περιεχόμενο της κύριας πρότασης. Ο χρόνος είναι υπερσυντέλικος γιατί η πράξη αναφέρεται στο παρελθόν.

perveneras: ρήμα,
tu: (εννοούμενο) υποκείμενο του ρήματος,
animo: απρόθετη αφαιρετική (οργανική) του τρόπου στο perveneras,
infesto, minaci: ομοιόπτωτοι επιθετικοί προσδιορισμοί στο animo.

cur tibi non succurrit?: Ευθεία ερωτηματική πρόταση, μερικής αγνοίας, απλή. Εισάγεται με το ερωτηματικό επίρρημα cur. Εκφέρεται με οριστική (non succurrit) γιατί δηλώνει το πραγματικό, χρόνου παρακειμένου γιατί η πράξη αναφέρεται στο παρελθόν.

non succurrit: ρήμα απρόσωπο, ως υποκείμενό του θεωρείται η επόμενη πρόταση του ευθέως λόγου «intra illa ... liberique»,
tibi: δοτική προσωπική στο non succurrit,
cur: επιρρηματικός προσδιορισμός του αναγκαστικού αιτίου στο non succurrit.

cum in conspectu Roma fuit: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο non succurrit. Εισάγεται με τον καθαρά χρονικό σύνδεσμο cum και εκφέρεται με οριστική (fuit) γιατί η πράξη ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη, χρόνου παρακειμένου γιατί η πράξη αναφέρεται στο παρελθόν.

fuit: ρήμα,

Roma: υποκείμενο του ρήματος,

in conspectu: εμπρόθετη αφαιρετική της κατάστασης στο fuit.

intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique: Κύρια πρόταση κρίσεως σε θέση υποκειμένου στο απρόσωπο ρήμα non succurrit,

sunt: ρήμα,

domus (ac) penates, mater coniunx liberi(que): υποκείμενα του ρήματος,

mei: επιθετικός προσδιορισμός στο penates,

intra moenia: εμπρόθετη αιτιατική του τόπου στο sunt,

illa: επιθετικός προσδιορισμός στο moenia.

Ergo Roma non oppugnaretur: Κύρια πρόταση κρίσεως.

non oppugnaretur: ρήμα,

Roma: υποκείμενο του ρήματος,

ego nisi peperissem: Δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση, αρνητική, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της προϋπόθεσης στο ρήμα της κύριας πρότασης non oppugnaretur. Η παραπάνω επιρρηματική υποθετική πρόταση και η ακόλουθη κύρια σχηματίζουν υποθετικό λόγο που αναλύεται ως εξής:

Υπόθεση: ego nisi peperissem = nisi + υποτακτική υπερσυντελικού

Απόδοση: Roma non oppugnaretur = υποτακτική παρατατικού.

Είδος: Realis· υπόθεση αντίθετη του πραγματικού (η υπόθεση αναφέρεται στο παρελθόν και η απόδοση στο παρόν η υπόθεση δηλαδή είναι προτερόχρονη της απόδοσης).

peperissem: ρήμα,

ego: υποκείμενο του ρήματος.

nisi filium haberem: Δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση, αρνητική, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της προϋπόθεσης στο ρήμα της κύριας πρότασης mortua essem. Η παραπάνω επιρρηματική υποθετική πρόταση και η ακόλουθη κύρια σχηματίζουν υποθετικό λόγο που αναλύεται ως εξής:

Υπόθεση: nisi filium haberem = nisi + υποτακτική παρατατικού

Απόδοση: essem = υποτακτική παρατατικού.

Είδος: Υπόθεση αντίθετη του πραγματικού, με υπόθεση και απόδοση στο παρόν. (Ως απόδοση του υποθετικού λόγου μπορεί να θεωρηθεί και το **mortua essem** (υποτακτική υπερσυντελικού), αν ληφθεί ως ρήμα και θα δηλώνει τον υποθετικό λόγο του αντίθετου στην πραγματικότητα με υπόθεση στο παρόν και απόδοση στο παρελθόν).

haberem: ρήμα,

ego: (εννοούμενο) υποκείμενο του ρήματος,

filium: αντικείμενο στο haberem.

libera in libera patria mortua essem: Κύρια πρόταση κρίσεως.

essem: ρήμα,

ego: (εννοούμενο) υποκείμενο του ρήματος,

libera: κατηγορούμενο στο υποκείμενο ego του ρήματος essem,

mortua: επιρρηματικό κατηγορούμενο του χρόνου στο ρήμα, αναφέρεται στο ego,
ego: υποκείμενο της μετοχής mortua,
in patria: εμπρόθετη αφαιρετική της στάσης σε τόπο στο essem,
libera: επιθετικός προσδιορισμός στο patria.

Ego nihil iam pati possum: Κύρια πρόταση κρίσεως.

possum: ρήμα,

Ego: υποκείμενο του ρήματος,

pati: τελικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο possum (ταυτοπροσωπία),

nihil: αντικείμενο του απαρεμφάτου pati,

iam: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο possum.

nec diu miserrima futura sum: Κύρια πρόταση κρίσεως.

futura sum: ρήμα,

ego: (εννοούμενο) υποκείμενο του ρήματος,

miserrima: κατηγορούμενο στο υποκείμενο ego μέσω του futura sum,

diu: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο futura sum.

at contra hos aut immatura mors aut longa servitus manet: Κύρια πρόταση κρίσεως.

manet: ρήμα,

(aut) **mors** (aut) **servitus:** υποκείμενα του ρήματος,

immatura: επιθετικός προσδιορισμός στο mors,

longa: επιθετικός προσδιορισμός στο servitus,

hos: αντικείμενο στο manet,

contra: επιρρηματικός προσδιορισμός του τρόπου στο manet.

si pergis: Δευτερεύουσα επιρρηματική υποθετική πρόταση, αρνητική, που λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός της προϋπόθεσης στο ρήμα της κύριας πρότασης manet. Η παραπάνω επιρρηματική υποθετική πρόταση και η ακόλουθη κύρια σχηματίζουν υποθετικό λόγο που αναλύεται ως εξής:

Υπόθεση: **si pergis** = si + οριστική ενεστώτα

Απόδοση: **manet** = οριστική ενεστώτα.

Είδος: Realis· ανοικτή υπόθεση, με υπόθεση και απόδοση για το παρόν.

pergis: ρήμα,

tu: (εννοούμενο) υποκείμενο του ρήματος.